

РЕШЕНИЕ

№ 5957

гр. София, 21.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 07.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **6532** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от В. Ф. Т., Й. Л. Н. и А. Л. Н., срещу Столична община за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени в резултат от незаконосъобразни действия на ответника, изразяващи се в издаване на удостоверение за наследници изх. № 9333 от 27.04.2018г. с невярно съдържание, довело до лишаване от възможност ищците да получат в наследство полагащите им се части от влоговете на наследодателя им. Първият ищец претендира имуществени вреди в размер на 462,56лв. и 2391 евро, а вторият и третият – по 231,28лв. и 1195,50 евро всеки ведно с лихвата за забава от датата на възникване на увреждането – 27.04.2018г. до датата на подаване на исковата молба, и за законната лихва от тази дата – до окончателното плащане. Претърпените неимуществени вреди се състоят в притеснение, стрес, психически дискомфорт, неудобства и загуба на време, чувство на малоценност, накърнено достойнство, унижение, изгубено чувство за сигурност и доверие в общината. Претендираният им размер е по 2000лв. за всеки ищец, а периодът, в който са претърпени е от 18.06.2018г. – за първия ищец, и 01.08.2018г. – за втория и третия ищец, когато са узнати последиците от вредоносното действие, до датата на завеждане на исковата молба. Искът за неимуществени вреди е съединен с претенция за лихва за забава върху тези суми от датата на узнаването от всеки ищец до датата на подаване на исковата молба, и законната лихва от тази дата до окончателното плащане. Претендират се разноски. Подробни съображения се

излагат в писмени бележки по съществото на спора.

Ответникът – Столична община, редовно призован, в отговор на исковата молба от 24.08.2021г., оспорва същата като сочи, че удостоверението за наследници от 27.04.2018г. е анулирано.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност и доказаност на предявения иск.

Административен съд София – град, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от удостоверение за наследници изх. № 9333 от 27.04.2018г., издадено от длъжностно лице при СО, район „М.“, единственият наследник на В. Ф. М., починала на 22.04.2018г., е съпругът ѝ Л. К. М., тъй като синът ѝ е починал преди нея. В удостоверение за съпруг и родствени връзки изх. № 9413 от 30.04.2018г. обаче е посочено, че същото лице има сестра Е. Ф. Н. и брат В. Ф. Т.. Видно от удостоверение за наследници изх. № 14281 от 06.07.2018г. Е. Ф. Н. е починала и е оставила низходящи Й. Л. Н. и А. Л. Н.. Видно от удостоверение на л. 25 и съдебно удостоверение на л.26 по делото, В. Ф. М. е била в брак с Л. К. М. в периода 29.10.1961г. – 15.01.1985г., и в периода 09.03.1989г. до смъртта ѝ на 22.04.2018г.

Съгласно банково удостоверение изх. № 183-2 от 25.01.2021г. на Р. банк, В. Ф. М. към 22.04.2018г. е поддържала разплащателна сметка с дебитна карта с наличност 2775,38лв. Съгласно писмо рег. № ИД-4853 от 18.02.2021г. на О., В. Ф. М. към 22.04.2018г. е притежавала отворен спестовен влог с наличност 14346,68 евро. Видно от удостоверение от СРС 25.08.2021г., В. Ф. Т. е предявил иск срещу Л. К. М. с правно основание чл. 55 вр. с чл. 45 и сл. от ЗЗД за връщане на недължимо полученото въз основа на удостоверение за наследници изх. № 9333 от 27.04.2018г.

Безспорно по делото е, че след смъртта на В. Ф. М. от страна на СО – район „М.“ е било издадено удостоверение за наследници № изх. № 9333 от 27.04.2018г., в което ищите не са вписани като наследник. Въз основа на това удостоверение за наследници и видно от писмо от О. от 21.09.2021г., на 02.05. и 03.05.2018г. Л. К. М. е изтеглил 1 550,78 евро и 12 789,90 евро (или общо 14340,58 евро) от сметката на В. Ф. М.. Видно от писмо от Р. банк от 27.09.2021г., на 03.07.2018г. Л. К. М. е изтеглил чрез банков превод сумата от 2775,38лв. от сметката на В. Ф. М. и я е закрил.

По делото като свидетел е изслушана Е. Н. – съпруга на ищеца Й. Л. Н., която посочва, че съпругът на В. е починал миналата година лятото и свидетелката тогава е научила, че цялото ѝ наследство е отишло при хората, които са го гледали. На 01.08.2018 г. са се срещнали - тя и съпругът ѝ, с адв. В., и той им е показал удостоверение за наследници на В., в което съпругът ѝ не фигурира. Съпругът ѝ се е почувствал обиден от този факт, бил е ядосан, изнервен, пренебрегнат и унижен. Взимал е лекарства за успокояване на нервите и за сваляне на кръвното.

Като свидетел е изслушана и Т. С. Д. – приятелка на ищите Н., която посочва, че през м. август - 2018 г. А. Л. Н. е разбрала, че въз основа на удостоверение за наследници чичо ѝ е изтеглил пари от няколко банки. Б. е много разстроена, подтисната, с нарушено доверие в системата, изпаднала в депресия, започнала да вдига кръвно. Свидетелката като медицинско лице ѝ приготвила билкови лекарства против стрес.

Като свидетел е изслушана и А. Г. В., която посочва, че ищецът В. Т. живее в чужбина и идва в България около 4 пъти в годината. През 2018 г., лятото, когато бил в

България, дошъл у дома ѝ да се видят и ѝ направило впечатление, че е доста притеснен и угрижен. Разбрал е, че неговият зет, мъжа на сестра му, е извадил невярно удостоверение за наследници от общината и изтеглил парите от сметките на сестра му. Бил потресен, чувствал се унижен от държавата си, казал, че не може да спи и пие хапчета на билкова основа, за да се успокои.

При така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните изводи от правна страна:

Искът е подаден от лица с надлежна процесуална легитимация и е насочен против ответник, притежаващ характеристиките по чл. 205 от АПК - юридическото лице – Столична община, представляващо района, от чийто незаконосъобразни действия са причинени вредите. Съгласно разпоредбата на чл.204, ал.4 от АПК незаконосъобразността на действията се установява от съда, пред който е предявен иска за обезщетение, поради което са налице предпоставките за завеждане на иск и същият е процесуално допустим. Разгледан по същество, се явява неоснователен по следните съображения:

Съгласно чл. 203 от АПК гражданите и юридическите лица могат да предявяват иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ гласи, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да бъде уважен иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ следва да се установи кумулативното наличие на следните елементи, които са част от фактическия състав на отговорността на държавата за дейността на администрацията: незаконосъобразно фактическо действие на административен орган, вреда, настъпила в патримониума на лицето, причинна връзка между незаконосъобразния акт, респ. действие и настъпилата вреда, която следва да е пряка и непосредствена последица от незаконосъобразното действие. Установяването на тези предпоставки при условията на пълно и главно доказване е в тежест на ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за претърпените вреди. Имуществената вреда е разликата между имуществото на ищеца след засягане на благото му и това, което би имал, ако нямаше такова засягане, като претърпените загуби се изразяват в намаляване стойността на неговото имущество. Неимуществената вреда е всяко неблагоприятно изменение в сферата на лични неимуществени права на ищеца. В случая тези предпоставки не са налице.

Предмет на искането за издаване на удостоверение за наследници е издаване на удостоверителен административен акт на основание чл.24 от Закона за гражданската регистрация /ЗГР/ - издаване на удостоверение за починало лице, с което се удостоверяват факти с правно значение в резултат на проверка в регистрите на населението. Издаването на удостоверение за наследници представлява издаване на акт с удостоверително действие относно обстоятелствата, отразени в него. Същото се извършва въз основа на данните от регистрите на населението, които се съставят по реда на чл. 23 от ЗГР Съгласно чл. 25, т.19 от ЗГР, в електронния личен регистрационен картон на лицата се съдържат и данни за братя/сестри - ЕГН или дата на раждане, име, име на другия родител - ако е еднокръвен или едноутробен, пол, постоянен адрес, гражданство, а за починалите - номер, дата и място на съставяне на акта за смърт, а съгласно т.22- данни за смъртта на лицето, които именно са предпоставка за издаване на удостоверение за наследници. Съгласно § 1, т.2, б.“а“ от

ДР на Закона за администрацията „административна услуга“ е издаване на индивидуални административни актове, с които се удостоверяват факти с правно значение. С оглед на това удостоверението за наследници е административен акт по смисъла на чл. 21, ал.3 от АПК и представлява правно, а не фактическо действие. Волеизявлението относно фактите и обстоятелствата с правно значение, които са обективирани в удостоверителния документ, съставляващи неговото съдържание, може да се оспори само по административен ред. В този смисъл е нормата на чл. 81, ал. 2 АПК, която изрично регламентира, че по административен ред може да се оспори и съдържанието на документ, поради което по аргумент за противното, съдържанието на документа, представляващ удостоверителния административен акт не може да се оспорва пред съда. В този случай установяването на съществуването или несъществуването на едно правно отношение става пред гражданския съд по реда на чл. 124 от ГПК. Няма данни ищците да са водили такова производство, макар че видно от молби на ищците от 30.07.2021г. и 02.08.2021г., същите са узнали за процесното удостоверение за наследници съответно на 18.06.2018г. и на 01.08.2018г. Нещо повече - документ с исканото от тях съдържание им е издаден на 06.07.2018г. Предвид изложеното съдът счита, че не е налице първата от посочените предпоставки по чл.1 от ЗОДОВ - незаконосъобразно действие на административен орган.

По отношение на претендираната имуществена вреда съдът съобразява разпоредбата на чл. 9, ал.2 от Закона за наследството, според който когато съпругът наследява заедно с възходящи или с братя и сестри, или с техни низходящи, той получава половината от наследството, ако то се е открило преди навършването на десет години от сключването на брака, а в противен случай получава 2/3 от наследството. В случая ищците са брат и наследници на сестра на починалата и наследяват 1/3 от нейното имущество, съответно от влоговете й, т.е. 925лв. от Р. банк и 4782 евро от О.. От тях половината са за първия ищец – 462,50лв. и 2391 евро за първия ищец, а другата половина се разделя за две – съответно по 231,25лв. и 1195,5 евро. Тези суми ищците щяха да получат, ако бяха вписани в процесното удостоверение за наследници. Относно неимуществените вреди, изразяващи се притеснение, стрес, психически дискомфорт, неудобства и загуба на време, чувство на малоценност, накърнено достойнство, унижение, изгубено чувство за сигурност и доверие в общината, свидетелските показания установяват притеснение, стрес, психически дискомфорт, унижение, изгубено чувство за доверие в общината, претърпени в различни периоди от претендираните. За ищеца Т. св. В. посочва като начало на тези преживявания лятото на 2018г., когато разбрал не само за издаденото удостоверение за наследници, но и за факта, че въз основа на него са изтеглени парите на сестра му от банките. За ищеца Н. св. Н. посочва като начало на тези преживявания лятото на миналата година – 2020г., когато съпругът и разбрал, че парите са изтеглени от банките. Свидетелката изрично разграничава кога ищецът е разбрал за издаденото удостоверение и кога – за това, че въз основа на него парите са изтеглени. За ищеца Н. св. Д. посочва като начало на тези преживявания м. август 2018г., когато е разбрала, че въз основа на удостоверение за наследници чичото е изтеглил пари от няколко банки. От изложеното следва, че втората предпоставка е налице – претърпени са имуществени и неимуществени вреди от ищците.

Не е налице обаче третата предпоставка. Дори да се приеме, че е налице незаконосъобразно действие, съдът приема, че не е налице причинно-следствена връзка между претендираните вреди и това действие. Задължителен критерий за

определянето на една дейност като административна е дали тя е свързана с властнически правомощия. При всички случаи тя е една подзаконова дейност, осъществява се в изпълнение на закона, но от административни и държавни органи, както и от длъжностни лица. Един акт, респ. действие или бездействие са незаконни, когато противоречат на закона или на друг нормативен акт или когато не са предвидени в него, т.е. при липса на законово основание. От изложеното дотук следва да се направи изводът, че ЗОДОВ е един специален закон, който се прилага само в случаите, когато за страната на съществува друг правен ред за обезщетяването ѝ. В конкретния случай това изискване не е налице. Това е така, защото за ищците е налице възможност да претендират сумите, сочени от него като претърпени имуществени вреди, на друго правно основание - чл. 55 ЗЗД. Съгласно този текст, който е получил нещо без основание, е длъжен да го върне. При тази правна възможност претендираните като обезщетение имуществени вреди, които ищците щяха да получат, ако бяха включени в удостоверението за наследници, не могат да бъдат търсени като обезщетение по реда на ЗОДОВ, след като законодателят е предоставил друга правна възможност да получат обратно това, което им се дължи. Нещо повече, единият ищец е предприел действия в тази посока, като видно от удостоверение от СРС по гр. д. № 128/2020г. на 120 с-в е завел иск срещу Л. К. М. за връщане на недължимо полученото. Това производство към момента е висящо. Следователно в конкретния случай не е налице причинна връзка между невярно издаденото удостоверение за наследници и твърдените имуществени вреди. Това е така, защото същите могат да бъдат репарирани по посочения по-горе ред, а не могат да се търсят по специалния ред на ЗОДОВ. В този смисъл РЕШЕНИЕ № 7113 ОТ 20.05.2011 Г. ПО АДМ. Д. № 2773/2011 Г., III ОТД. НА ВАС. Относно неимуществените вреди, същите са претърпени не от самото удостоверение за наследници, а от използването му пред търговски банки от роднина на ищците, т.е. същите са оспосредени от увреждащо действие на трето лице. Поради това редът за претендирането им също е гражданско-правен – този на непозволеното увреждане – чл. 45 и сл. от ЗЗД.

По изложените съображения, съдът приема, че не се установи фактическият състав на увредата по смисъла на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ така, както е заявена с исковата молба. С оглед горното, същата следва да бъде оставена без уважение.

Воден от горното и на основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ от В. Ф. Т., Й. Л. Н. и А. Л. Н., срещу Столична община за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени в резултат от незаконосъобразни действия на ответника, изразяващи се в издаване на удостоверение за наследници изх. № 9333 от 27.04.2018г. с невярно съдържание.

Решението подлежи на оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред ВАС на РБългария.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ:

